

## باسمه تعالی

### بیوست نامه اندیشکده اقتصاد مقاومتی

#### بررسی امکان افزایش وام ازدواج و پرداخت وام قرض الحسنه فرزندآوری

#### به همراه بند پیشنهادی برای اصلاح بند الف تبصره ۱۶ لایحه بودجه ۱۴۰۰

طبق آخرین آمار منتشر شده از بانک مرکزی مربوط به شهریورماه سال جاری، بانک ها پس از کسر سپرده های صندوق مسکن، معادل ۱۶۵ هزار میلیارد تومان سپرده قرض الحسنه پس انداز با نرخ صفر درصد از مردم جذب نموده اند که پس از کسر ذخیره قانونی، حدود ۱۵۰ هزار میلیارد تومان می شود. علاوه بر این، حجم سپرده های قرض الحسنه جاری نیز که آن هم با نرخ صفر درصد جذب شده، پس از کسر ذخیره قانونی حدود ۴۳۰ هزار میلیارد تومان است. از مجموع این مبلغ (۵۸۰ هزار میلیارد تومان)، تاکنون حدود ۱۶۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات قرض الحسنه به مردم پرداخت شده است. بر این اساس در سال آتی (بر اساس برآورد شهریورماه) ظرفیت پرداخت وام قرض الحسنه از مسیرهای زیر امکانپذیر خواهد بود:

**یک) بازپرداخت اقساط تسهیلات قرض الحسنه:** برآوردها و آمارهای بانک مرکزی نشان می دهد سالانه بیش از ۲۰ درصد از حجم کل تسهیلات قرض الحسنه از طریق اقساط بازپرداخت شده و به عنوان منبع جدید جهت اعطای وام، در اختیار بانکها قرار می گیرد. بنابراین از این محل در سال آتی، حداقل حدود ۲۵ هزار میلیارد تومان منابع جهت اعطای تسهیلات قرض الحسنه در اختیار بانکها قرار خواهد گرفت.

**دو) افزایش سپرده های قرض الحسنه پس انداز:** میزان سپرده های قرض الحسنه پس انداز در شهریورماه ۱۳۹۹ نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۵۱ درصدی داشته است. آمارهای سال های گذشته نیز نشان می دهد که سپرده های قرض الحسنه در هر سال حداقل ۳۰ تا ۵۰ درصد رشد داشته است. بر این اساس و با در نظر گرفتن رشد حداقل ۳۰ درصدی سپرده های قرض الحسنه پس انداز، در سال آتی ۴۵ هزار میلیارد تومان سپرده قرض الحسنه جدید جهت اعطای تسهیلات قرض الحسنه در اختیار بانکها قرار خواهد گرفت.

**سه) سپرده های قرض الحسنه جاری:** در صورتی که با توجه به الزام قانون در تبصره لایحه بودجه، تنها ۳۰ درصد از سپرده های قرض الحسنه جاری که بیش از ۴۳۰ هزار میلیارد تومان حجم آن است، جهت اعطای تسهیلات قرض الحسنه مورد استفاده قرار گیرد، از این محل نیز در سال آتی حدود ۱۳۰ هزار میلیارد تومان جهت اعطای تسهیلات قرض الحسنه از جمله ازدواج در اختیار بانکها خواهد بود.

بنابراین ۷۰ هزار میلیارد تومان از محل سپرده‌های قرض‌الحسنه پس انداز و ۱۳۰ هزار میلیارد تومان از محل سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری، در مجموع ۲۰۰ هزار میلیارد تومان، منابعی خواهد بود که برای پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه در سال آتی در اختیار بانک‌ها خواهد بود.

برای پرداخت ۱ میلیون وام ازدواج ۸۰ میلیون تومانی (مطابق آمار سالانه) به ۸۰ هزار میلیارد تومان منابع نیاز است؛ همچنین اگر بخش عمده والدین صاحب فرزند جدید نیز تقاضای وام فرزندآوری ۲۰ میلیون تومانی داشته باشند (۱ میلیون نفر)، با توجه به نرخ ۱,۲ میلیون عددی موالید سالانه کشور، این سیاست به ۲۰ هزار میلیارد تومان منابع نیاز دارد. بنابراین سیاست پیشنهادی در سال ۱۴۰۰ به ۱۰۰ هزار میلیارد تومان منابع و تسهیلات قرض‌الحسنه بانکی نیاز دارد که با توجه به برآورد ۲۰۰ هزار میلیاردی امکانپذیر است.

سایر مصارف قرض‌الحسنه که در لایحه بودجه ۱۴۰۰ آمده نیز به شرح زیر است:

- ۱۰ هزار میلیارد تومان برای اشتغال زایی (بند ب تبصره ۱۶)
- ۲۰۰ میلیارد تومان ستاد امور دیه زندانیان (بند ج تبصره ۱۶)
- ۲۱۰ میلیارد تومان ودیعه مسکن خانوارهایی که فرزند سوم را می‌آورند (بند ه تبصره ۱۶)
- ۷,۵ هزار میلیارد تومان سایر موارد (بند و تبصره ۱۶)

این موارد نیز در مجموع حدود ۱۸ هزار میلیارد تومان می‌شود که خلی در پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج و فرزندآوری پیشنهادی ایجاد خواهد کرد.

بر این اساس، تبصره پیشنهادی برای جایگزینی با بند الف تبصره ۱۶ لایحه بودجه ۱۴۰۰ به ترتیب زیر است:

به منظور حمایت از ازدواج جوانان و فرزندآوری، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بانک‌ها را ملزم نماید از محل سپرده‌های قرض‌الحسنه پس انداز و جاری خود و متناسب با سهمی که بانکهای عامل از این منابع دارند، ۸۰ میلیون تومان وام قرض‌الحسنه ازدواج با بازپرداخت ۸ ساله به هر یک از زوجین که تاریخ عقد ازدواج آنها از ابتدای سال ۹۷ به بعد است و ۲۰ میلیون تومان وام قرض‌الحسنه فرزندآوری با بازپرداخت ۵ ساله به سرپرست فرزندی که در سال ۱۴۰۰ متولد می‌شوند، با اخذ یک یا دو ضامن معتبر دارای چک و اعطای سفته توسط وام‌گیرنده، پرداخت نمایند. بانک مرکزی موظف است سامانه‌ای راه‌اندازی نماید که در آن، منابع و مصارف قرض‌الحسنه بانک‌ها به تفکیک محل مصرف و همچنین صف وام ازدواج هر بانک، با بروزرسانی روزانه، به عموم اعلام شود.